

Fylkesmannen i Oslo og Akershus
Postboks 8111 Dep
0032 OSLO

Deres ref: 2011/14722-22 M-FO

Vår ref: mcg

Dato: 19. desember 2012

Høringsuttalelse til forslag om retningslinjer for saksbehandling av stier og løyper i Marka

NORSKOG er opptatt av at det er et godt samarbeid mellom de ulike aktørene i Marka, og mener at et godt regelverk og klare retningslinjer er de viktigste verktøy for å forhindre konflikter. NORSKOG mener derfor det er positivt at det utarbeides retningslinjer for hvordan markaloven 9 om tillatelse til tilrettelegging for ferdsel, stier og løyper, skal forstås.

Vi ønsker med dette å gi noen innspill til forslaget.

Definisjoner

Slik vi ser det, vil det – etter en innledende formålsbestemmelse - være hensiktsmessig å starte retningslinjene med å definere hva som menes med stier og løyper i markaloven § 9.

Til forslagets definisjon av hva som er en sti, synes det å være et *vilkår* at det rent faktisk «er gjennomført mer eller gjerne mindre omfattende terrenginngrep som f.eks. påkjøring av grus/pukk, klopping av bekk eller legging av planker over myr».

Denne definisjonen utelukker mindre stier og tråkk, og kan forstås slik at anlegg og vedlikehold av mindre stier – hvor det ikke er eller skal foretas terrenginngrep - faller utenfor definisjonen, og dermed ikke krever tillatelse for ev. anlegg og vedlikehold.

Slik sti er definert iht. friluftsloven, jf. Marianne Reusch «Allemannsretten» side 201, er det ikke krav om at det er gjort terrenginngrep for å kalle turveien en sti:

«Utgangspunktet må være en vurdering av terrenget, og det kan neppe stilles så strenge krav for at et far eller tråkk der man kan ferdes uten å ødelegge produktiv vegetasjon, kan anses for å være en sti. Stier kan endres over tid, både ved at det etableres nye der mange ferdes på samme sted, og ved at eksisterende stier forsvinner fordi de gror igjen. Vurderingen av om det foreligger en sti, må på samme måte som vurderingen av innmark og utmark gjøres i sanntid. Spørsmål et er altså om stien eksisterer. Det er ikke et vilkår at den er avmerket på kart. Og motsatt, at en sti vises på et kart, kan ikke være avgjørende dersom den ikke finnes i terrenget.»

I standardavtalen som benyttes av mange grunneiere og turorganisasjoner, er tursti definert slik:

«Med turstier mener her traseer for ferdsel til fots som er ryddet for vegetasjon, men uten, eller med liten, grad av opparbeidelse av grunnen. De er vanligvis merket og bredden er minimum 0,5 m.»

NORSKOG mener definisjonen av sti må revideres slik at den ikke utelukker mindre stier, ev. kan man legge til en egen definisjon av sti, i tillegg til en definisjon (større) turveier. Det bør uansett være samsvar mellom markalovens og friluftslovens begrepsbruk og definisjoner.

Søknadsplikt etter markaloven - avgrensning

Retningslinjene presiserer under punktet «Hvem har ansvar for hva?» at grunneiers tillatelse alltid må innhentes.

Når man på neste side leser at *mindre arbeid* på eksisterende stier og løyper *ikke* trenger tillatelse etter markaloven, og deretter - etter oppramsingen av eksemplene - skriver at dette arbeidet vil kunne utføres *uten søknad og tillatelse*, mener vi at retningslinjene kan misforstås.

Markaloven § 9 tredje og fjerde ledd skiller ikke mellom mindre og større arbeider. All anlegging, rydding, merking og preparering av permanente stier og løyper krever samtykke fra grunneier eller fester, jf. forarbeidene til markaloven, Ot.prp. nr. 23 (2008-2009). Vi foreslår derfor at man er tydelige på at grunneiers/festers tillatelse skal innhentes også ved beskrivelsen av disse mindre arbeidene.

Det antas at aktuelle turorganisasjoner allerede har avtale med grunneier om rydding og vedlikehold av de fleste aktuelle turstier, og at det derfor for de fleste tilfeller foreligger aksept fra grunneier for vedlikehold av eksisterende stier. Vi mener imidlertid at det er viktig at retningslinjene ikke byr på tvil om hvordan tilretteleggere av stier skal forholde seg til grunneier eller fester.

Vi mener for øvrig at punktet «Tiltak som ikke krever tillatelse etter markaloven», bør flyttes til *etter* behandlingen av hva som faktisk krever tillatelse og / eller reguleringsplan (pkt. 1 og 2 i forslaget). Dette gir en bedre struktur på retningslinjene (det mest sentrale behandles først).

Det bør videre presiseres at opplistingen av mindre arbeider er *eksempler*, og at listen ikke er uttømmende.

Vi har ingen vesentlige merknader til pkt. 1 og 2 i forslaget.

Med vennlig hilsen
NORSKOG

Mari Gjølstad
Næringspolitisk sjef